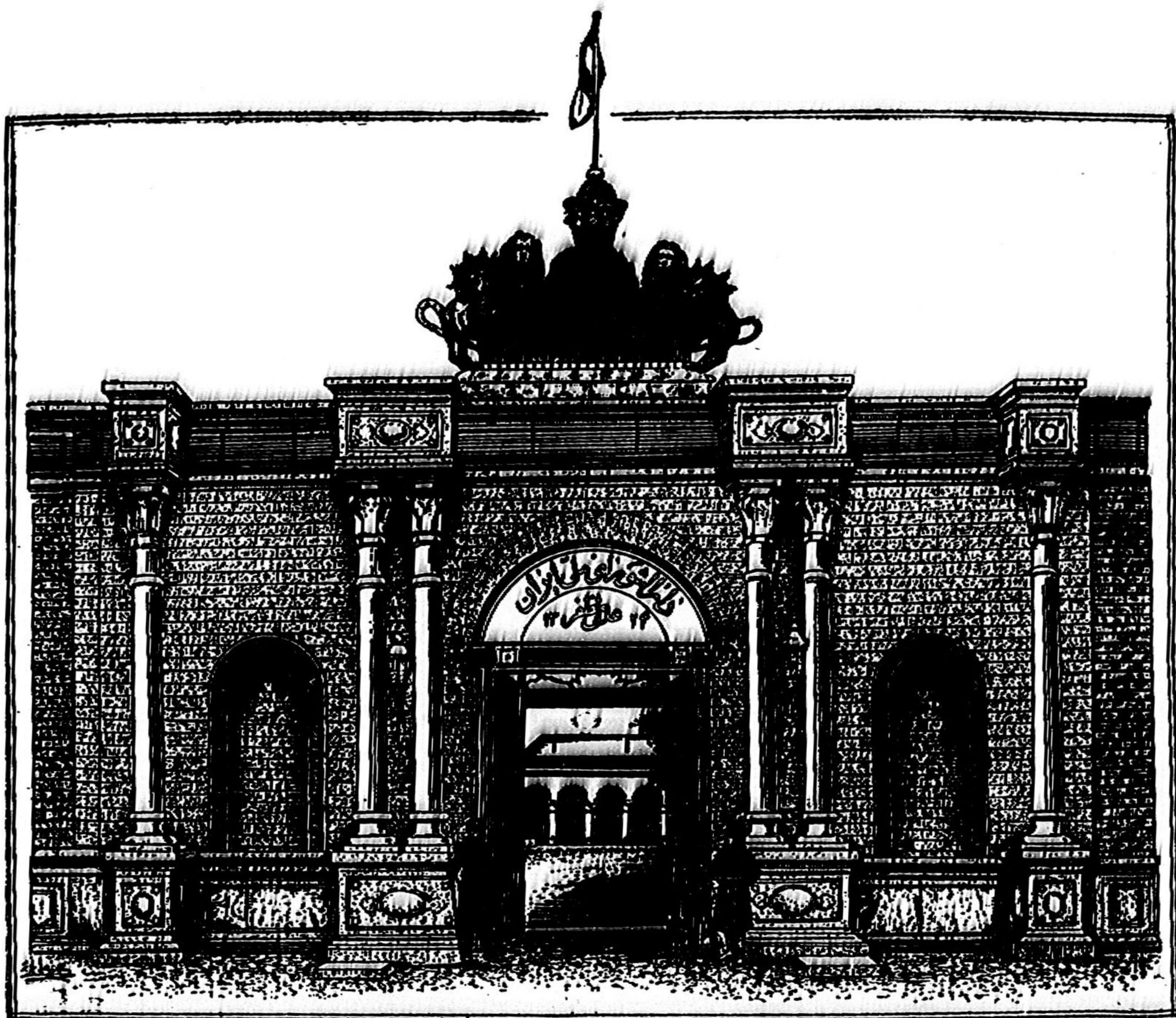

دوره ششم تقنینیه

<p>جلسه ۱۲۶</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۹۱</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه یکشنبه ۱۱ تیر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۳ محرم الحرام ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالبانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

شماره	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تقدیم طرح قانون محرومیت رؤسای دوائر دولتی از انتخاب شدن در حوزه مأموریت و قرائت طرح آن در مجلس	۱۸۶۱	۱۸۸۰

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس یکشنبه ۱۱ تیرماه ۱۳۰۶ مطابق سوم محرم الحرام ۱۳۴۶

جلسه ۱۲۶

(مجلس سه ساعت قبل از ظهر بریاست)
 آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (صورت مجلس روز پنج شنبه نهم تیر ماه
 را آقای دیوان بیگی قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه ۱۲۴
 آقایان : امفندیاری - نظام مافی - ضیاء - حیدری
 مکاری - فرشی - زعیم - شریعت زاده - لیقوایی - جهانشاهی
 میرزا حسن خان وثوق .

(گفتند - خیر)

رئیس -- صورت مجلس تصویب شد.

رئیس -- آقای دشتی راجع بدستور فرمایشی دارید
افرمائید.

دشتی -- یکی از مشکل ترین کارها بعقیده بنده وضع قانون است. یعنی وضع قوانین البته نشستن و فکر کردن و مطابق خیال خود چیزی وضع کردن خیلی آسان است اما قانونیکه متناسب باحوائج و وضعیت مردم باشد خیلی مشکل است و بهترین قوانین قوانینی است که در طی عمل و مطابق بااحتیاجات مملکت وضع شود و بعد از قوانین آسمانی بعقیده بنده بهترین قوانین آن قانونی است که در عمل اصلاح بشود از طرف دیگر این را باید اعتراف کنیم که حالت حاضر ایران یک حالتی است که در دوره تحول و انتقال است و هنوز اوضاعی که لازم است مستقر بشود نشده است از این جهت تمام قوانین این مملکت از سی سال تا پنجاه سال دیگر باید در عمل اصلاح شود از جمله قوانینی که در ایران وضع شده است یکی در اول مشروطیت قانون انتخابات است که مطابق نظریه که در آن دوره داشتند وضع کردند ولی بعد در طی عمل معلوم شد که یک نواقصی دارد از جمله در اوایل دوره مشروطیت حکام و مأمورین نظام بری و بحری را از انتخاب شدن محروم کردند این برای این بود که مأمورین دولت نتوانند اعمال نفوذ در امر انتخابات بکنند. یک مملکتی که نازه مشروطه شده است این قدر برایش کافی بود ولی در طی عمل معلوم شد که این قدر کافی نیست و در دوره سابق و اسبق معلوم شد که مأمورین مالیه یک تأثیر شدیدی دارند از این جهت قانون که اصلاح شد مأمورین مالیه را از حق انتخاب در حوزه مأمورینشان ممنوع کردند چند روز قبل هم در همین دوره که لایحه عدلیه مطرح بود آقایان پیشنهاد کردند که مأمورین پارکها و قضاات هم در حوزه مأمورینشان از انتخاب محروم باشند و علتش هم این بود که یک عدلیه جدیدی که میخواهند تشکیل بدهند

و یک اختیاراتی بقضات آن بدهند از اختیارات خودشان سوء استفاده نمایند از این جهت بکعبه از نمایندگان که قریب هفتاد نفر میشوند یک طرحی را تقدیم مجلس کرده اند و مشعر است بر اینکه کلیه رؤسای دوایر دولتی در حوزه های انتخابیه خودشان از وکالت محروم باشند بقید دو فوریت هم امضا کرده و تقاضا کرده اند که مطرح بشود

(طرح مزبور را تقدیم مقام ریاست نمودند و اینقسم قرائت شد)

نظر بحسن جریان امور انتخابات مجلس شورای ملی و نظر بحفظ انتظامات دوائر دولتی امضا کنندگان بقید دو فوریت ماده واحده را پیشنهاد مینمائیم:

ماده واحده - کلیه رؤساء دوائر دولتی از انتخاب شدن بعضویت مجلس شورای ملی در حوزه مأموریت خود محروم خواهند بود - دشتی وعده از آقایان نمایندگان
رئیس -- راجع بفوریت قسم اول مذاکره میشود
آقای شریعت زاده - مخالفید بفرمائید

شریعت زاده - بمناسبت اینکه بنده با اصل این پیشنهاد مخالف هستم راجع بفوریت آنهم بالنتیجه مخالفم. بنظر بنده این مطلب یکی از مطالبی است که مقتضی مطالعات طولانی است و باید دلائل له و علیه این مطلب را سنجید باین مناسبت بنده معتقدم که آقایان موافقت بفرمایند که این طرح هم مثل سایر طرحها به کمیسیون مراجعه شود و بموجب نظامنامه جریان عادی خودش را طی کند. از این نظر بنده با فوریت مخالفم.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده بکن نمیکنم که این مسئله یکی از مسائل فوق العاده غامضی باشد که محتاج باین باشد که ما یک مذاکرات زیادی بکنیم و یک مدت متمادی در آن فکر کنیم. بنده عرض میکنم بهمان دلیلی که حکومت از حق انتخاب محروم است رؤسای سایر دوایر هم باید محروم باشند اگر معاونین حکام را شما یک دلیلی

داشتید که باید در حوزه انتخابیه شان محروم باشند رئیس عدلیه هم بیک دلائلی بایستی محروم باشد مأمورین مالیه هم باید در حوزه مأمورینشان محروم باشند اینها مذاکرات و مباحثاتش شده است بنده عرض می کنم جریان را باید عادی و طبیعی کرد و بایستی آن وسائل نامشروعی که بجهت پیشرفت بعضی امور بکار میرود از بین برد و بایستی نااندازه مردم را آزادتر گذاشت و باید سعی کرد اقتدارات دولت در اموری که خارج از وظیفه مأمورین است صرف نشود آقایان همه بهتر از بنده می دانند و هیچ محتاج بمطالعه در این امر نیستند بنده استدعا میکنم که بگذارند این انتخابات که یکی از امور فوق العاده مهم است که بالاخره اخلاق جامعه را ممکن است خراب کند تا اندازه رو باصلاح برود

رئیس -- آقای احتشامزاده

احتشامزاده - آقای کازرونی فرمودند محتاج به بحث و مطالعه زیاد در این مطلب نیستیم بر عکس عقیده بنده این است که اصولاً این مسئله نظری و قابل بحث است و بایستی دلائل له و علیه این مطلب گفته شود یک طبقه منور الفکر مملکت را از یک حق قانونی محروم کردن باین عنوان و باین فوریت صلاح نیست اگر از نقطه نظر نفوذ جلوگیری می خواهید بفرمائید بنده یک اشخاصی را نشان میدهم که خیلی نفوذشان از اینها زیاد تر است و آن ملاکین هستند خوب است آنها را منع کنید که رعایای بی سواد را سوق میدهند بطرف انتخابات و هر کس را میل دارند انتخاب می کنند. شما حاکم را (چون متأسفانه بحث در اصل موضوع نیست عرض نمیکنم) میگوئید نفوذ دارد منع می کنید سایر ذی نفوذ هارا هم باید منع کرد. در هر حال چون اصل مطلب مطرح نیست و راجع بفوریت است عرض میکنم که بعقیده بنده باید این طرح برود بکمیسیون و در آن جا مذاکرات کافی در این خصوص بشود و کاملاً بحث بشود چون قضیه کاملاً قابل مطالعه و بحث است

عده از نمایندگان - مذاکرات کافی است
دادگر - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم.
رئیس - بفرمائید.

دادگر - عرض کنم که شاید بالاخره مقتضی بود
مطلبی را که میخواهم بگویم در جلسه خصوصی بگویم
ولی فوت وقت بنده را دعوت میکند که همین جا عرض
کنم. اینکه بنده عرض میکنم مذاکرات کافی نیست
برای اینست که این قبیل مسائل مزاحم و مخالف شئون
سیاسی مجلس شورایی ملی است. بالاخره بجه مناسبت
مأمورین دولتی و کسانی که قسمت روشن این مملکت را
تشکیل میدهند باید از انتخاب شدن محروم شوند؟ و
تقدیری بنده شخصاً يك نفر در این موضوع دلائل
منظم و توضیحات وسیع دارم که شاید اگر بن فرصت
بدهند بتوانم در عقیده و فکر اغلب رفقای خود مؤثر باشم
پس خوب است به بنده مجال بدهید که استدلال خودم
را عرض کنم آنوقت بنظر مجلس واگذار میکنم. چیزی
که هست آقایان میفرمایند مطلب قابل بحث نیست و
زود بفوریت میخواهند رأی بدهند در صورتیکه اگر این
طور شد قضیه وارد مجلس شد آنوقت وسیع را از ما
فوت میکند و نمیشود عرایض مفصل خودمان را عرض
کنیم و شاید تعصب امضاها در این قضیه مسئله را زود
بگذرانند و بنده عقیده دارم که رفقا در این باب فکر
مکرر کنند فکر متعدد بکنند و آنچه که صلاح و مناسب
است پیدا کنند.

رئیس - رای میکنیم بکفایت مذاکرات آقایانیکه مذاکرات را
کافی میدانند قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است. آقای تقی زاده
تقی زاده - عرض کنم که...

حاج آقا رضا رفیع - بفوریت رای گرفته نشد.
رئیس - (خطاب با آقای تقی زاده) آقا به بخشید

قدری نامل بفرمائید. بلی غفلت شد باید رای گرفته شود
بفوریت قسم اول.

رای میکنیم بفوریت قسم اول آقایانی که تصویب
می کنند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. مذاکرات راجع بفوریت
قسم دوم است - آقای تقی زاده

تقی زاده - مکرر این جا صحبت شده است و خود
بنده هم عرض کرده ام که فوریت يك مسئله باید محقق
شود و فوریت مربوط به صحت و سقم آن مسئله نیست
ولی غالباً صحبت میشود و دیده میشود که آقایانی که
يك مطلبی قائل هستند و صحیح میدانند به فوریتش
هم رای میدهند. بسا هست که يك کسی يك مطلبی
را صحیح میدانند ولی باید در اطراف آن مطالعات
کامل بشود و بنده هیچ دلیلی برای فوریت
این مسئله نمی فهمم و بکنفر هم نیست که يك دلیلی
برای فوریت آن بیاورد. يك سال بموقع انتخابات مانده
است منتهی فرمایشات آقای کازرونی میفرمایند و این مسئله

را صحیح میدانند و سایر آقایان هم بنا میکنند دلائلی
برای خود مطالب آوردن فرضاً مطلب هم صحیح باشد
بالاخره فوریتش را چه چیز اقتضا میکند؟ میگویند این مطلب
واضح و بدیهی است و مسلم است که دیگر فکر لازم ندارد ولی
مسلم است برای کسی که موافق است و برای يك قسمتی
که مسلم نیست فرصت میخواهند که با آقایان موافقین
مباحثه کنند و شور کنند تا اینکه برای اکثریت بعد
از اجتماع دلائل مسلم بشود. اما اینکه میگویند این
مطلب باین مسلمی و باین خوبی را چرا برای فردا بگذاریم
بنده عرض میکنم که فوریت برای يك چیزی لازم است
که اگر از امروز ظهر بآن طرف ظهر بماند يك مصلحتی
از مملکت فوت شود، میخواهیم به بینیم اگر این اصل
مسلم برای فردا بماند در ظرف امروز عصر انتخابات شروع

میشود و این مطلب لائیکلیف است؟ بنده که هیچ نمیفهمم لذا
عقیده دارم آقایان به فوریت دومش رأی ندهند، شاید بنده
در اصلش موافق باشم.

رئیس - آقای دادگر مخالفند؟

دادگر - بلی

رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض کنم بر خلاف فرمایشات آقای تقی
زاده عقیده دارم که تمام لواحق لازم نیست دو شوری
بشود فقط در مسائل سیاسی مسائلی که باید مراجعه
بقوانین بشود البته باید دو شوری درش مراعات و منظور
شود ولی اگر يك چیزی را که در ضمن عمل تقریباً
ببست سال مضر بودن آن معلوم شده تغییر آزار بفوریت
تقدیم مجلس کنیم چه ضرری دارد؟ و اگر بنده هم
تقاضای فریت کردم برای این است که ملاحظه شده
که در این قبیل مسائل اگر تأخیر شود در ضمن عمل
گرفتار يك رودریاستی میشود و بالاخره نظر اولیه پایمال
میشود. و این لایحه محتاج مطالعه و فکر زیادی هم
نیست خوبست آقایان بگذارند تکلیفش معلوم شود.

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که وقتی قضایا نحو بل به منطق
وقواعد شد باید تسلیم گردید. بامنطق که نباید مبارزه
کرد. هر وقت که يك مسئله با استدلال ذکر شد باید
موافقت کرد، بسیار خوب، رفقا متفقند که این مسئله
را باید گذرانند ولی آیا حدس نمیزنند که بشود برای این
کار يك عیبی فکر کرد که بعد از شور از آنچه که اول
نوشته شده است بهتر بشود. اینکه آقای دشتی میفرمایند
که هر چیزی که زمان برایش گذاشته باشد باید بفوریت
بمجلس بیاید این دلیل عجیبی میشود که هر کاری که
يك مدتی سابقه دارد در این مملکت باید فوری باشد ترجمه
فوری بودن به این مضمون بنظر بنده خالی از اشکال
نیست، در اینجا يك لایحه امضاء شده است و این قضیه

حالت طبقاتی پیدا کرده یعنی يك جماعتی را خیال میکنند
که این جماعت جریان انتخابات را مزاحمت و میخواهند
آنها را دفع کنند. و بنده گمان میکنم در هر حال
این مسئله يك مسئله نیست که بدون تأمل بشود
درش قدم بر داشت، چون این موضوع مزاحمت
باحق يك جماعتی میکند. فوریت قضیه يك قدری باماهیت
آن فرق دارد این است که بنده صلاح میدانم این مسئله
فوریت داشته باشد. در يك مملکتی که چهارده ماه
دیگر به انتخاباتش باقی مانده و موضوع مسئله هم راجع
به داخله خودش است، راجع بمأمورین خودش
است، اینطور فوری يك قضیه جلو برود و خاتمه پیدا
کند خوب نیست، یکقدری مدانت و تأنی در هر کار اسباب پیدا
کردن واقع و نفس الامر است. و بنده گمان میکنم بهتر این
است که حالا که بفوریت اول رأی داده شد فوریت
دوم را آقایان مسامحه کنند که در کمیسیون مطالعه
کنیم و دقت کنیم و بالاخره بفوریت يك قسمت از ابناء
وطن خودمان را متأثر نکنیم و محروم نکنیم از حقوق مدنی
رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - آقای تقی زاده در زمینه فوریت مخالفت
فرمودند ولی بانجریانی که شخص ایشان دارند در طرز
کار کردن و بامشاهداتی که در خارج فرموده اند و با
احتیاجاتی که این مملکت به سرعت عمل در همه چیز دارد
بنده تصور میکنم که ایشان باید قائل این فکر باشند
که کارها در خارج حلاجی شود و در مجلس
با مذاکره يك نفر موافق و بکنفر مخالف کار
ها بگذرد و در نتیجه پیدا شدن همین فکر و مذاکره
طولانی کردن در پیشنهادات و بعضی پیشنهادات در لواحق
مانجریه کرده ایم که چهار ماه است مجلس شورایی ملی
هیچ کاری نکرده است. بنده معتقدم که هر کاری که
راه ضررش مسدود باشد باید بفوریت به مجلس شورای
ملی بیاید و بفوریت بگذرد. بنا بر این خویست نماینده
محترم هم موافقت فرمایند که يك لایحه را که هفتاد نفر

در خارج مطالعه کرده اند و در خارج رأی داده اند و امضاء کرده اند خود امضاء کنندگان هم رأی میدهند و بهترین منطق در جواب نماینده محترم عرض میکنم منطق اکثریت است در حکومت مشروطه فرمودند در این موضوع باید حرف بزنیم و يك سال دیگر به آخر دوره مانده است. بنده عرض میکنم که از حالا شروع به عمل کرده اند و مخصوصاً مأمورین دولت از حالا تغییراتشان شروع می شود وزیر پایشان را محکم میکنند و بالاخره در موقع خودش شروع به اعمال نفوذ میکنند و ما باید سعی کنیم که حتی الامکان مأمورین دولت که پی مأموریت میروند بایک حسن نیت و خدمت به مملکت بروند نه برای پیش بردن يك مقصد سیاسی و بعلاوه الان بیست سال است این مسئله مطرح است که آیا مأمورین دولت باید در حدود خودش از قدرت خودش استفاده نمایند و غلبه به آراء ملی بکنند یا نه؟ يك عده معتقدند که جامعه متنور ایرانند و باید بروند افکار خودشان را به ملت تحمیل کنند، این خودش يك فکری است بنده عرض میکنم که این مسئله همانطور که فرمودند يك مسئله نظری است يك عده عقیده دارند که جامعه متنور که عبارت از رؤسای ادارات باشند بروند و آراء مردم را زیر پا بگذارند يك عده دیگر عقیده دارند که همان حاجی دهانی که به آراء ملت انتخاب شود بهتر است بنا بر این همان مسئله نظری را که می فرمایند بنده هم قبول دارم ولی باید دید که افکار عمومی چه میگوید، فرمودند که ملائین هم از نفوذ خودش استفاده میکنند اولاً نفوذ مأمورین دولت با نفوذ ملائین فرق دارد. همه آقایان میدانند که من ملاک نیستم و يك نفر رعیت هم ندارم ولی معذرتا بنده نمی توانم نفوذ ملاک را که تا يك درجه نا مشروع میدانم یا نفوذ یکنفر مأمور دولت که باید بود جلوی آن نفوذ را بگیرد مساوی قرار دهم، این را باید تصدیق کنند که يك نفر مأمور دولت نفوذش مال خودش نیست مال مملکت

است مال اقتدارات اداره ایست که او در رأس آن قرار گرفته و اگر این نفوذ را صرف انتخابات کند نا مشروع است ولی نفوذ يك نفر ملاک مال خودش است رعیت خودش است، ملاک خودش است و بالاخره این نفوذ را اعمال میکند. بنده که ملاک نیستم مخالف این نفوذ ولی نمیتوانم بگویم که این نفوذ يك نفوذ نامشروعی است به لحاظ قانون و به لحاظ وضعیت اجتماعی، خبر آن يك نفوذ نامشروعی است برای اشخاصی که معتقد هستند به حکومت دموکراسی ولی روی هم رفته از نقطه نظر قانون نامشروع نیست ولی نفوذ یکنفر مأمور دولت از هر حیث نامشروع است و معایب دیگری هم بر سرش مترتب میشود که آقایان در طی عمل مشاهده میکنند. اینجا میگویند که چرا يك عده را از حق خود محروم میکنند اشتباه نشود. اینطور نیست، خلط محبت میخواهیم بکنیم ابدأ محروم نیست، ما میگوییم که یکنفر مأمور دولت در آنجائی که قلمرو فرمانروائی او است محروم است ولی از جاهای دیگر میتواند انتخاب شود، مگر آقایان وزراء ما که در رأس تمام قواء قرار گرفته اند از ولایات انتخاب می شوند نامشروع است؟ ...

(خنده نمایندگان)

جمعی از نمایندگان (با همهمه) - آنها نامشروع است (صدای زنگ رئیس)

شیروائی - عرض کنم افراط و تفریط نباید کرد هر کسی در حوزه اقتدار خودش نفوذ نامشروع میکند، در هر صورت بنده نفوذ وزراء را نامشروع نمیدانم يك عده از رفقا نامشروع میدانند بدانند. بنده تجربه کرده ام که مأمورین از دروازه طهران که خارج می شوند تابع هیچ مقامی نیستند و در نهایت خود سرب هرکاری که میخواهند میکنند لااقل از حق انتخاب شدن در حوزه مأموریت خود محروم باشند.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

افسر - بنده مخالفم.

رئیس - آقای افسر با کفایت مذاکرات مخالفید؟ افسر - بلی. رئیس - بفرمائید. افسر - عرض کنم بنده خیلی تعجب میکنم که يك مطلب به این مهمی یعنی محروم کردن يك افرادی از اهل این مملکت که در سعادت و شقاوت مملکت با ما کاملاً شریک هستند بدون اینکه استدلالی درین باشد میخواهند بگذارند بنده عرض میکنم که هیچکس حق ندارد مگر اینکه يك ادله داشته باشد کسی را از حق خود محروم کند و باید در این مسئله زیاد بحث شود فرصت بدهید که کاملاً قضیه حل شود، به این نظر بنده مخالفم که يك مسئله به این مهمی و اساسی را به این زودی بگذارند.

رئیس - رأی میگیریم به کفایت مذاکرات آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. رأی میگیریم به فوریت قسم دوم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده واحده قرائت می شود.

(بنحو سابق قرائت شد)

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنده خیلی متأسف هستم که در ضمن مذاکره در فوریت ترتیبی پیش آمده است که منتهی شده است تا حدی به عصبانیت و تعصب و حال آنکه اهمیت موضوع و عظمت آن بدرجه ایست که باید بایک مطالعات عمیقی صلاح و فساد این کار را سنجید و تشخیص داد که دلایل اثبات بیشتر و قوی تر است یا دلایل نفی، البته آقایان محترم تصدیق دارند که هر قدر اشخاصیکه زمام امور در دستشان هست از

رئیس - آقای شریعت زاده. عده کافی نیست قدری تأمل بفرمائید.

(آقای شریعت زاده به محل خود مراجعت نموده و پس از چند ثانیه چند نفر از نمایندگان داخل شدند)

دستی - عده کافی شد.

رئیس - (خطاب با آقای شریعت زاده) - بفرمائید

شریعت زاده - عرض کرده بودم اشخاصیکه در نتیجه خدمت و آزمایش بمقامات عالیه دولتی میرسند اصل باید این باشد که ارتقاء آنها در نتیجه آزمایش و در نتیجه لیاقت است و بنابراین هر قدر در مجلس شورای

ملی اشخاصی منتخب بشوند به نمایندگی و حضور بهم رسانند که آنها به احتیاجات جامعه و مملکت بیشتر آشنا باشند قوانینی که وضع میشود بهتر است

(همهٔ نمایندگان. صدای زنگ رئیس)

یکنفر از نمایندگان - محلی ها هم آشنا هستند .

شریعت زاده - خواهش میکنم آقایان بعد از اینکه عرایض بنده تمام شد بفرمایند در هر صورت قانون گذار هر قدر نجریباش بیشتر باشد قوانینی که وضع میشود بهتر خواهد بود بهمین علت است که دولت را وادار میکنند که در رفع احتیاجات مملکت و در تشکیل مؤسسات از اشخاص لایق انتخاب کنند و همان دلایل هم ما را ملزم میکند که سعی کنیم و یک تشکیلاتی در مملکت قائل شویم که اشخاصی که شایسته و کافی هستند تشویق بشوند و سعی کنند که موجبات انتخاب خودشان را فراهم کنند . ولی به استناد یا به احتمال اینکه مأمورین دولت در یک زمانی اعمال نفوذ کرده اند ما بخواهیم از یک عده که در حدود قانون این حق برای آنها ثابت است یک حقی را از آنها بگیریم گمان میکنم خوب نباشد . و باید سعی کنیم که برای آنها در هر جائی که وسائل مشروع موجود باشد انتخاب شوند نه اینکه بهانه جوئی کنیم که اشتغال شما ریاست یک اداره یک جرمی است که بموجب فلسفه و یک دلایلی سبب محرومیت شما از انتخاب شدن میشود . این را بنده مخالف صلاح مملکت میدانم و تصور میکنم باعث پیشیانی شود ، علاوه بر این تردیدی نیست کسانی که در خدمت دولت هستند اعم از قضائی و کشوری آنها به مناسبت اینکه بیشتر مواجه با مشکلات و احتیاجات مردم می شوند اعتراف بکنید که اطلاعات آنها بیشتر از اشخاص عادی است و بنابراین اگر آنها بتوانند در یک حوزه انتخابیه حتی حوزه مأموریت خودشان بدون اعمال وسائل نامشروع انتخاب شوند دلیل ندارد که ما الان آنها را از این حق محروم

مجلس شورای ملی دارد نمی بینم . مثلاً ملاحظه بفرمائید رئیس یک اداره مثلاً رئیس ثبت اسناد اگر او یک فرد لایقی برای انتخاب شدن باشد و در یک جائی مأموریت داشته باشد و بالاخره بنام احتیاجات مملکت آشنا باشد و بتواند در آنجا انتخاب شود چه فلسفه دارد که ما او را محروم کنیم ؟! و بعلاوه ما در کارها یا باید برطبق یک دلایلی و برطبق یک منطق و فلسفه تصمیماتی بگیریم یا باید ببینیم جاهای دیگر چه کرده اند . بنده تصور میکنم در اینجا هیچ دلیلی وجود نداشته باشد که ما به اتهام اینکه ممکن است یک مأموری اعمال نفوذ کند از حالا او را محروم کنیم . در صورتیکه قوانین و مقررات ما این است که اگر کسی اعمال نفوذ نامشروع کند اصلاً منتخب نیست ، پس اگر ما بخواهیم وظیفه شناس باشیم و اخلاف ما بخواهند انجام وظیفه کنند فقط نمایندگان حقیقی ملت را بپذیرند برای آنها هیچ مانع و رادعی نیست که کسی را که اعمال نفوذ کرده است رد کنند ، باوجود اینکه این راه هست و باوجود اینکه مشاهده شده است که مستخدمین ادارات از قبیل قضات و سایر مأمورین کشوری که اطلاعاتشان و بالاخره صلاحیتشان از حیث تشخیص صلاح مملکت و احتیاجات مملکت بیشتر است دلیلی ندارد که ما آنها را محروم کنیم . این است که بنده استدعا میکنم آقایان توجه مخصوصی بفرمایند و تصور بفرمایند که در هر قضیه باید بفوریت رأی داد . اینجا میخواهم از رفیق محترم خودم آقای شیروانی گله کنم که ایشان فرمودند در هر موضوعی که هفتاد نفر امضاء کرده باشند باید فوراً رأی داد ، در صورتیکه اینطور نیست . راست است که اکثریت قاطع است ، ولی مطابق اصول معموله در غیر مواقع فوق العاده اکثریت باید همیشه طرفدار این اصل باشد که مباحثات موافق موازین پارلمان باشد یعنی مطالعات کافی بشود و آنوقت رأی بدهند ، زیرا ممکن است در عین حالی که بنده معتقدم که این مطلب صلاح

مملکت نیست در ضمن مذاکره یکی از آقایان حقیقه بنده از مخالفت خودم منصرف شوم بنا بر این عقیده به فوریت این قبیل لوایح خوب نیست ، حالا که رأی داده شد گذشت ولی باید سعی کنند که این قدر سرعت در این مسئله مباحثه نشود و مجال بدهند که مخالفین هم صحبت خودشان را بگویند بطوری که حقیقه اطمینان حاصل شود که در نتیجه جریانات پارلمان این موضوع تصویب شده است نه اینکه فوراً بگویند مذاکرات کافی است ، چنانچه بعرایض بنده هم هیچیک از آقایان یعنی اکثرشان گوش ندادند .

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - اقوی دلیل نماینده محترم این بود که در بین مستخدمین دولت اشخاص شایسته و لایق بیشتر از خارج مستخدمین دولت است و باید یک رجحانی در حق آنها قائل شد که اجازه بدهیم در هر حوزه که تشریف میبرند با قوای شخصی خودشان خودشان را تحصیل کنند اولاً البته نماینده محترم تصدیق میفرمایند که در بین تمام افراد اهالی این مملکت ۱۳۶ نفر خارج از محیط ادارات آدم صحیح تحصیل کرده لایق پیدا میشود و لا اقل در تمام این مملکت خارج از محیط ادارات در بین نویسندگان ، در بین تجار ، علماء که طبقه عالیمقام این مملکت را آنها تشکیل میدهند صدوسی نفر لا اقل پیدا میشوند که لیاقت داشته باشند و برای وکالت انتخاب شوند پس این دلیل نیست که چون طبقه مستخدمین دولت مردمان متنور تحصیل کرده چیز فهم هستند باید کل سر سبد این جامعه باشند و تمام مقامات انحصار به آنها داشته باشد ، در صورتیکه بنده میخواهم جساراً معکوس این را در این جا ثابت کنم صحیح است طبقه متنور مستخدمین غالباً در مرکز زمام امور را در دست گرفته اند ما این را کاملاً تصدیق میکنیم ولی اینها اشخاصی هستند که از یک مقامی آمده اند در ادارات وارد شده اند نه اینکه اول وارد مرحله نوکر بانی بوده اند ، بااول وکیل

بوده اند یا روزنامه مینوشته اند و با آن قوه رفته اند در رأس ادارات قرار گرفته اند، جامعه متنور مستخدمین دولت را اگر میفرمائید اینها هستند نه آنهایی که قبل از مشروطیت داخل خدمات دولتی بوده اند و قره نوکر بوده اند و حالا بیک وسائلی رفته اند در رأس ادارات در ولایات قرار گرفته اند. این را باید تصدیق کنید که آرزوی که حکام و مأمورین امنیه و نظمی را محروم کرده اند دلیلش این بوده که در آن عصر آن طبقه طبقه متنوری را تشکیل نمیدادند، ممکن است يك عده در رأس امور مملکتی باشند، رئیس اداره باشند، ولی اگر خوب دقت کنیم می بینیم غالباً از خارج آمده اند و رفته اند در آنجا....

کازرونی - مخصوصاً اداره ارزاق

شیروانی - نماینده محترم باید تصدیق بفرمایند که مأمورین ولایات غالباً همین جا دعوی داشتیم که از بین طبقات خوب صالح کمتر انتخاب میشوند و همیشه مأمورین صالح در وزارتخانه ها می چسبند و در مرکز کار میگیرند که باریج قوه نمیشود آنها را بیرون کرد. شما اگر خوب ملاحظه بفرمائید در بین قضات این مملکت اتقی و اعلم آنها در مرکز هستند و آنوقت دیدیم در ولایات چه اشخاصی آمدند. بنده حالا نمیخواهم داخل اشخاص بشوم و اسم ببرم و از نماینده محترم تقاضا میکنم که خودتان در این قسمت اگر مخصوصاً دقت بفرمایند خواهند دید که کمتر مأمور خوب بولایات اعزام میشود والا اگر از آن جامعه متنوره بولایات هم اعزام می شد بنده یکی از اشخاصی بودم که میگویم بابتی اجازه داد که آن طبقه متنور بایک وسائلی بیایند و زمام امور را در دست بگیرد ولی متأسفانه اینطور نشده است. اینرا با مصادیق اگر تطبیق کنید تصدیق خواهید کرد که مأمورینی که در ولایات بوده اند کاملاً برخلاف وظیفه رفتار کرده اند و همان اعمالی که آنجا می کنند و هر روز مذاکرات قبل از دستور ما را در اینجا تشکیل میدهد کافی است فرمودند

قضاوت میکنند نماینده محترم چون یکی از اشخاص تجربیه کرده و همیشه هم اهل حل و عقد و تفکر در مسائل بوده اند و هیچوقت از روی احساسات حرف نمیزده اند باید اجازه بدهند که عرض کنم (حالا بنده نمیگویم محیط مملکت افکار امروزی ایران) اساساً طرز نظامنامه ما نمیگذارد در اعتبار نامه ها عادلانه قضاوت بشود. بنده تصدیق میکنم که اگر يك روزی اعتبار نامه ما رفت بیک محکمه و نیامد اینجا که خودمان با همدیگر اعتبارنامه های خودمان را تصویب کنیم آنوقت اینطور باید بشود ولی ناوقتی که اعتبار نامه جنابعالی را بنده باید رأی بدهم و اعتبار نامه بنده را حضرتعالی يك قدری از قضاوت عادلانه در اینجا باید صرف نظر کرد. دیگر اینکه ما در قانون مجازات عمومی موادی داریم که مأموری که اعمال نفوذ نا مشروع میکند باید مجازات شود و حضرتعالی فراموش کردید این جا بگوئید ولی از حضرتعالی سؤال میکنم در این دوره که آن قانون هم جریان داشته است و در تمام دوسیه ها مأمورین دخالت نامشروع کرده اند يك نفر مأمور دولت رفت پای محاکمه؟ يك جا مدعی العموم رفت اقامه دعوی کند که فلان مأمور دولت فلان کار نا مشروع کرده است؟ بنده تصدیق می کنم که اگر يك روزی يك مأمور وظیفه ناشناس دولت بجا که دعوت شد باید این ماده را که امروز ما پیشنهاد کردیم آن روز نقض کنیم ولی نا از يك طرف مجازات نیست باید بطرق دیگر از اعمال نفوذ نامشروع جلوگیری کنیم. همین مجلس يك فقره رأی داده است بمحرومیت يك طبقه یعنی قضات که شاید متنور ترین طبقه مأمورین دولت باشند. مجلس پنجم رأی داد بآن طبقه خیلی متنور که رؤسای مالیه باشند و آنها را محروم کرد. مجلس های سابق رأی دادند که حکام و مأمورین نظمی و امنیه باید محروم باشند. بنده میخواهم عرض کنم بی رودربایستی سایر مأمورین و رؤسای ادارات چه مزیتی دارند که نباید محروم باشند؟ می فرمائید اعمال نفوذ نمی کنند. بنده عرض میکنم

در عمل و از روی عدد و حساب دودوناً چهارنا خوب است حساب کنیم و ببینیم مأمور کدام اداره در مجلس بیشتر است نا آنوقت بتوانیم قضاوت کنیم که سایرین بیشتر میتوانند اعمال نفوذ نا مشروع کنند. بالاخره بهمان دلیلی که مجلس شورای ملی يك عده را محروم کرده است از حق انتخاب در قلمرو خودشان يك عده دیگر هم باید محروم شوند ولی در عین حال باید اینجا گفته شود که صحبت از محرومیت از يك حق ملی نیست، ما میگوئیم از نفوذ نا مشروع خودشان سوء استفاده نکنند یعنی در قلمرو خودشان انتخاب نشوند والا بنده تصدیق میکنم نوی آن طبقه مردمان خیلی عالم و فاضل و متنور پیدا میشود و باید هم انتخاب شوند و غالباً تجربه کرده ایم خوبهاشان آنهاست هستند که در مرکزند و از ولایت خودشان بمناسبت نفوذ محلی که داشته اند انتخاب شده اند یا بوسیله نفوذ های دیگر ولی آنهاست که رفته اند توی دهات و توی سر مردم زده اند و با چهاق حکومتی و انواع و اقسام اعمال نفوذ های نا مشروع میخواهند انتخاب شوند اصلاً حق انتخاب شدن ندارند

(جمعاً از نمایندگان گفتند مذاکرات کافی است و عده گفتند کافی نیست)

احتشام زاده - بنده مخالفم.

رئیس - آقای احتشام زاده راجع بکفایت مذاکرات

اگر فرمایشی دارید بفرمائید.

احتشام زاده - همانطور که نماینده محترم فرمودند این مسئله يك مسئله نیست که مقتضی باشد با عجله و شتاب مطرح شود و رأی گرفته شود بعلاوه مذاکرات آقایان فرمودند که بنده معتقدم لا اقل باید جواب آنها داده شود و بعد البته قضاوت با مجلس است و هر رأی که بدهد معتبر است ولی برای اینکه جواب فرمایشات نماینده محترم آقای شیروانی داده شود اجازه بفرمایند ما هم حرفهای خود را لا اقل بزنیم.

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان

موافقین قیام فرمایند .

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس -- گویا عده کافی نبود .

بعضی از نمایندگان -- کافی است . بعد از رأی گرفتن چند نفر رفتند

دشق -- آف زاده و افسر و جلالی حالا رفتند

رئیس -- (خطاب بنمایندگان) بفرمائید

(پس از چند دقیقه تأمل عده کافی شد)

رئیس -- دوباره رأی میگیریم آقایانیکه بکفایت مذاکرات رأی میدهند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد پیشنهادها قرائت میشود .

(ماده الحاقیه پیشنهادی آقای دیبا بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد ماده الحاقیه ذیل را مینمایم .

ماده الحاقیه -- وزراء و معاونین وزراء کلیه از انتخاب شدن محروم خواهند بود .

رئیس -- آقای دیبا

دیبا -- بنده عقیده ام این است که در ایالات و ولایات رؤسای دوایر که اعمال نفوذ میکنند اساساً ریشه اش در مرکز است . وزراء و معاونین وزراء هم اعمال نفوذ میکنند و باید ریشه فساد را کند .

رئیس -- آقایان مدرس و محمدولی میرزا و عدل هم همین پیشنهاد را کرده اند .

مدرس -- فرق دارد .

رئیس -- قرائت میشود .

(سه فقره پیشنهاد بضمون ذیل قرائت شد)

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم

وزراء مسؤول و معاونین وزارتخانهها نیز از انتخاب شدن محروم خواهند بود عدل

وزراء و معاونین در حوزه مرکز پایتخت محروم از حق

انتخاب شدن خواهند بود محمدولی

پیشنهاد میکنم ماده پیشنهادی ضمیمه شود : همچنین

وزراء موقع انتخابات از تمام مملکت مدرس

بنده پیشنهاد میکنم تبصره ذیل ضمیمه شود

تبصره -- وزراء و معاونین آنها مادام که مشغول

خدمت در هیئت دولت اند و قبلاً استعفا نداده اند در

تمام حوزه های انتخابیه مملکت از حق انتخاب شدن

محرومند دیوان بیگی

رئیس -- پیشنهاد آقای مدرس با پیشنهاد آقای دیبا فرق دارد .

دیبا -- بنده پیشنهاد آقای مدرس را قبول میکنم

رئیس -- آقای مدرس

مدرس -- عرض میشود حکم الامثال فیما يجوز و فیما لا يجوز واحد .

مستند این پیشنهادی که آقایان امضا فرمودند و همچنین نسبت بقضات که سابقاً گذشته است همه اش در

فلسفه این است که قدرت ملت را که مأمورین دارند نباید خرج انتخاب خودشان کنند . مأمورین این قدرتی

که در محل دارند از ملت است . قدرت خودشان که نیست . این را نباید خرج منافع و مقاصد

خودشان بکنند . البته اگر کسی قدرت دارد این را خرج منفعت خودش میکند . این فلسفه

تصدیق میفرمائید که نوعی است . ممکن است مأموری باشد که قدرت نداشته باشد ولی قوانین نوعی است .

و نسبت بنام افراد نباید استثناء داشته باشد . وزرائی که مشغولند بخدمت در حال انتخابات در تمام مملکت

این اقتداری که دارند میتوانند از این اقتدار خودشان برای خودشان جلب وکالت کنند . اگر این دلیل را

شما قبول دارید که در قضاوت فرمودید در باقی مأمورین معتقد هستید همان دلیل در وزراء هم هست . لهذا بنده

پیشنهاد کردم که چون وزراء هم حالشان نسبت بنام مملکت همینطور است این مسئله شامل آنها هم بشود

ولی معاونین بنظر بنده خیلی ضعیف است که قدرت در تمام مملکت داشته باشند حالا اختیار با شما است .

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- بنده اینجا خواستم مخالفت کنم ولی نظری داشتم . آقای تقی زاده فرمودند من موافقم ولی

چه دلیل دارند برای فوریت . بعد خودشان گذاشتند و رفتند اما راجع باین مسئله خواستم خدمت آقای مدرس عرض

کنم بنده با این پیشنهاد موافقم ولی فکر کنید بنده میترسم در موقع انتخابات بحران شود (خنده نمایندگان)

خنده نکنید . ما میخواهیم قانونی بنویسیم که عملی باشد هر کس بیاید کابینه را تشکیل بدهد فوراً این قانون

جلوش را میگیرد . بنده میترسم عوض اینکه ما یک کاری بکنیم یک فترتی در مملکت ایجاد بشود . آقای مدرس

فکر کنید انشاء و اجراء قانون دو تا است . احساسات نگیرد تا آن مشروطه ما باید صد سال از عمرش بگذرد

آنوقت این قانون بیاید . بنده حالا این عقیده را ندارم چون میترسم همین پیشنهاد تولید بحران شود و انتخابات

عقب بیفتد . چرا ؟ چون هیچ هیئت وزرائی زیر بار نبرود برای اینکه از حق انتخاب محروم نباشد . بنده

عرض می کنم امسال همینقدر کافی است و اکتفا کنیم که مأمورین در حوزه مأموریت خودشان محروم باشند .

قدم بقدم ما باید پیش برویم نه اینکه یک مرتبه اینقدر تضییق کنیم . از این نقطه نظر بنده مخالف هستم بواسطه

این که به فترت میکشد و به بحران میکشد و انتخابات پیش نخواهد رفت .

رئیس -- اول باید اصل مطلب رأی بگیریم بعد به پیشنهاد فعلاً چند دقیقه تعطیل میشود .

(در اینموقع جلسه تعطیل و پس از سه ربع

ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس -- ماده واحده قرائت میشود و رأی میگیریم

(بشرح آنی قرائت شد)

ماده واحده -- کلیه رؤسای دوائر دولتی از انتخاب شدن بعزویت مجلس شورای ملی در حوزه مأموریت خود محروم خواهند بود

رئیس -- رأی میگیریم باین ماده . آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد به پیشنهاد آقای مدرس باید رأی گرفته شود .

مدرس -- اول خوب است به پیشنهاد آقای عدل رأی بگیریم رئیس -- قرائت میشود

(پیشنهاد آقای مدرس مجدداً قرائت شد)

مدرس -- پیشنهاد عدل را بخوانند . رئیس -- راجع به پیشنهاد خودتان توضیح دادید

باید رأی بگیریم . دیگر کسی اجازه نمیخواهد ؟ شیروانی -- بنده عرض دارم .

رئیس -- بفرمائید .

شیروانی -- این قبیل پیشنهاداتی که مجلس میشود البته از روی اضطرار و تجربیات تلخی است که ما در عمل

در مملکت دیده ایم والا همانطور که بعضی از آقایان نمایندگان توضیح دادند پیشنهاد بقید دو فوریت شدن

راجع بیک موضوع مهم شاید خوب نباشد و باید یک قدری بیشتر درس بحث شود و بکمیسئون برود و بالاخره

قانون انتخابات در تمام مملکت باید اصلاح شود ولی چون در تجربه دیدیم هر وقت خواستیم قانون انتخابات را

دست بزیم یک معایب دیگری برایش پیدا شد . عجاله این فکر پیدا شده است که یکی یکی مواد را موافق احتیاجات

مملکت اصلاح کنیم و یک روزی هم شاید بزودی بیاید که همین ماها رأی بدهیم که این ماده تقض شود ولی

آن روز روزی است که مجازات در این مملکت باشد مواخذه بشود . جریان انتخابات خوب و قانونی باشد

عجالاً ما در نتیجه تجربه فهمیدیم که در نقاط دور دست که

از محوطه قانون يك قدری دور هستند يك اعمال نفوذ های نامشروعی میشود. این را بوسیله یکماده قانون ماجلوگیری میکنیم ولی در عین حال حساب میکنیم که این پیشنهاد اگر اجرا شود يك مضرات اساسی برای مملکت نخواهد داشت ولی بنده از نقطه نظر اصول و برنسیب معتقدم که حکومت مشروطه و انتخاب وزیر از مجلس اینها مستلزم هم است وزیر و وکیل هر دو مسؤل سیاست این مملکت هستند زمامدار امور هستند ما میگوئیم فلان رئیس اداره مملکت وقتی خواست انتخاب شود مجبور است برخلاف وظیفه اش رفتار کند مجبور است حق کشی بکند ولی وزیر که مسؤل سیاست مملکت است این نمیتواند این کار را بکند وزیر و وکیل هر دو در زمامداری و سیاست مملکت مساوی هستند. فرض میکنیم بفرمایش آقای مدرس که همین فلسفه که راجع بفلان مأمور محلی موجود است راجع بفلان وزیر هم باشد (در صورتیکه اینطور نیست) در اینصورت مضرات این فکر را از يك طرف بسنجید و محاسنش را هم بسنجید آنوقت خواهید دید مضراتش بر محاسنش غلبه خواهد داشت. شما بالاخره بایدعلاقه مند ببقاء اصول حکومت ملی باشید. مجلس باید بدون تعطیل همیشه دائر باشد. ما نباید تقویت کنیم يك افکاری را که مشروطه ما را در مخاطره بیندازد. هر دولت ضعیفی آخر مجلس وقتی دید خودش اساساً در مخاطره است بنده تصور نمیکنم که آنقدر علاقه بدوام و بقاء حکومت ملی نشان بدهد. اینها يك مخاطراتی است در مقابل این پیشنهاد. بنده نمیخواهم باز خیلی عرض کنم و معتقدم که اگر ما اجازه بدهیم که هشت نفر از بین صدوسی و شش نفر با اعمال نفوذ انتخاب شوند بهتر از این است که ما دچار يك هشت نفری بشویم که يك لطمه اساسی بحکومت ملی ما بزند. این است که بنده استدعا میکنم آقایان اجازه بدهند در این دوره این قدمی که برداشتیم کافی باشد و در آئیه اگر دیدیم هشت نفر وکیل در سایه اعمال نفوذ انتخاب میشوند و يك

ضرر کلی دارد آنها را هم محروم میکنیم ولی حالا بنده صلاح مملکت را با این وضعیتیکه در دنیا هست نمیبینم که ما باین پیشنهاد رأی بدهیم.

رئیس -- رأی میگیریم باین پیشنهاد....

بیات - دومرتبه قرائت شود

(مجدداً قرائت شد)

رئیس -- آقایانیکه این پیشنهاد را تصویب میکنند

قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد. آقای افسر پیشنهاد جنابعالی را

بخوانند؟

افسر - خیر

رئیس -- آقای عدل به پیشنهادتان رأی بگیریم

عدل - بلی

رئیس -- بفرمائید

عدل - بنده اولاً لازم است راجع به فرمایشات

آقای شیروانی عرض کنم که این ماده واحده که

ما تصویب کردیم فلسفه اش این بود که اعمال نفوذ

نشود و الا ما نمیخواستیم کسی را محروم کرده باشیم.

همانطور که خودتان فرمودید ما مایل نبودیم که کسی

محروم از حق انتخاب شدن باشد. ما گفتیم که رؤسای

ادارات در محل مأموریت خودشان محروم باشند اگر

آدم خوبی باشند بروند از ولایات خودشان انتخاب شوند.

پس همین جهة ما میخواهیم آنهائی که میتوانند اعمال

نفوذ کنند در حوزه مأموریت خودشان نسبت بانتخاب

خودشان محروم باشند. همانطور که وزراء محروم شدند

معاونین هم همان حال را دارند بخصوص که غالباً میبینیم

معاونین کفیل هستند. همانطوری که آقای آفاسید یعقوب

فرمودند در مواقعی که بحران پیش میآید معاون کفیل

میشود و همان اختیاراتی که دارد وزیر دارد او هم دارد و باید بیشتر

هم دارد چون بعضی چیزها ممکن است بمعاون برنخورد

و همینطور در وزارتخانهها ما می بینیم که اختیار معاونین امروز از وزیر هم جلو افتاده. پس عقیده ما این است که معاونین هم محروم باشند برای اینکه انتخابات در نهایت آزادی باشد. از طرفی این مسئله محرز است که هر روز مجلس تلاش میکند برای اینکه ما يك دولت ثابتی داشته باشیم. وقتیکه وزراء از حق انتخاب شدن محروم شدند تصور میکنم کارها را هم بهتر اداره میکنند مجلس هم بهتر آنها را نگاهداری میکند....

شیروانی - کدام مجلس؟

عدل - و چون قسمت اول پیشنهاد بنده نامین شد باید بقسمت اخیر آن رأی گرفته شود.

رئیس -- راجع بمعاونین.

عدل - بلی.

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم.

رئیس -- آقای امیر حسین خان

امیر حسین خان - بنده راجع بوزراء هم عقیده نداشتم و حالا می بینم قضیه دارد يك دور و تسلسلی پیدا میکنند. خوب است این پیشنهاد ها يك حدی داشته باشد و خیلی خوشوقت میشدم که این پیشنهاد ها نیاید ولی بالاخره اینکه فرمودید راجع بوزراء که اعمال نفوذ میکنند این يك موضوعی بود که شاید عده تصدیق میکردند ولی معاونین وزارتخانهها هیچ منشأ اثر نیستند در کارها. وقتی وزیر در راس آنها قرار گرفت نمیتواند وکیل شود معاونین البته نمیتوانند اعمال نفوذ کنند و بالاخره این هیچ منطق ندارد و بنده عقیده دارم که معاونین اگر يك اشخاص لایقی هستند و در حوزه انتخابیه ممکن است وکیل شوند دلیل ندارد ما آنها را از این حق محروم کنیم.

رئیس -- رأی میگیریم....

عراقی - قرائت شود.

رئیس -- مقصود از این پیشنهاد این است که معاونین

هم ضمیمه وزراء شود. رأی میگیریم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. آقای عمادی پیشنهادتان

قرائت شود؟

عمادی - خیر.

رئیس -- پیشنهاد آقای دادگر.

(باین مضمون قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم بآخر ماده افزوده شود:

مقصود مأمورینی است که دو سال قبل از انتخاب در

آن حوزه مأموریت دائم داشته اند.

(همهمه بین نمایندگان)

دادگر - عرض کنم که این را ما تجربه داریم بعضی

روزها جریان امور بکطوری میشود و امروز هم یکی از روزها

است و بنده خیال میکردم که محروم کردن مأمورین از

انتخاب شدن و محروم کردن وزراء و معاونین برخلاف

مصالح مملکت است ولی مجلس شورای ملی رأی داد.

البته بنده هم که يك عضو شوروی هستم رأی مجلس برابم

متبع است حالا رأی در این موضوع گذشته است ولی

يك ممانعتی بعقیده بنده باید اینجا کرد. برای خاطر

اینکه بعضی مسائل است که وثیقه مشروطیت است.

آن کابینه که در آخر مجلس شورای ملی در راس

کار است این باید در جریان آینده سهم داشته باشد.

اگر نداشته باشد منکوک است که وضعیت آئیه مجلس

چطور میشود. بشر اینطور وضع شده است که بمسائلی

که خودش ذی نفع است علاقه مند است و بیشتر تعلق

دارد. وقتی يك کابینه با فترت تصادف کرد و بالاخره

دید هیچ در آینده سهم نیست جای نگرانی است و

معلوم نیست با آن صمیمیتی که قبل از وقت داشت در

کار مداخله کند ولی حالا این کار شده. در امر

واقع شده مباحثه نمیکنیم. بنده صلاح میدانم که يك

ممانعتی شده باشد برای خاطر اینکه اگر دیدیم زبانی

عاید میشود از آن زبان فرار کنیم. بعلاوه فلسفه هم دارد و چنانچه آقای مدرس فرمودند مسائل باید مبتنی بر یک اصلی باشد بسیار خوب مأمور معارف رفت باصفهان سه روز است رسیده است اعلان انتخابات میشود. این مؤثر است؟ خیر این مؤثر نیست. هنوز کوجه های اصفهان را بلد نیست. غالباً نگرانی از این است که يك کسی برود يك جایی بعد از مدتی ریشه پیدا کند، نفوذ داشته باشد بازمان و مدت زیر پای خودش را محکم کرده باشد. این نظر بنده بود و بالاخره کان میکنم این مهاسات ضرور باشد و يك مقداری باید حالت روحیه کسانی را که باید همیشه بمجلس شورای ملی متوجه باشند و آنجا را مرجع امور خودشان بدانند باید اداره و محافظت کرد زبان هم ندارد. يك مسئله دیگر بنده عرض میکنم گاهی میشود يك عمل عادی انسان میکند و در موقع عکس العملش هم بر میگردد. اگر مجلس شورای ملی دائر باشد و قائم باشد اگر نقصی به بیند تصحیح میکند و این کار بالقوه از دست نمیرود. ولی بنده میخواهم این قسمت اخیر یعنی زمانش را طوری کنیم که وضعیت برای ما محفوظ باشد که اگر خواستیم تصحیح کنیم بشود نه اینکه يك اشخاصی را در رأس يك اموری بگذاریم که آن اشخاص در آئینه که مباشرش هستند سهم نداشته باشند و شاید خدای نخواستہ نسبت بضمیمه ایشان آنقدری که لازم است صمیمیت نداشته باشند.

رئیس -- آقای کازرونی

کازرونی -- بنده اولاً حقیقه بملت ایران تبریک میگویم که امروز يك همچو قانونی که نا اندازه اسباب آسایش خاطر آنها را فراهم میکند از مجلس شورای ملی گذشت راستی تبریک میگویم و ثانیاً در این قسمتی که حضرت آقای دادگر اظهار فرمودند که آن وزرائی که در آخر دوره متصدی امر هستند بایستی در انتخابات هم سهم باشند مثل این که يك مال مفتی هست و حالا اگر در موقع تقسیم کسانی که خودشان متصدی تقسیم هستند

يك سهمی هم به آنها داده شود اخلاقاً عیب ندارد در صورتیکه اینطور نیست. وزراء باید بايك حالت بی طرفانه و يك حالت بآسی که اگر اعمال نفوذ بکنند موفق نمیشوند مشغول اجرای وظیفه باشند و انتخابات را انجام دهند و اگر غیر از این باشد تصدیق بفرمائید که همان دلیلی را که خودتان فرمودید که بشر حالش این است از همان نقطه نظر اعمال نفوذ می کنند و کارها را از مجرای طبیعی خودش باز میدارند آنوقت يك همچو وزیری قابل اعتماد نیست و نمیتواند کارها را اداره کند. فرمودند که مأمورین معارف که در موقع انتخابات مأمور میشوند آیا وجودشان مؤثر است. بنده عرض میکنم يك مفتش میفرستند به اصفهان که برود نفتیش کند این با يك خیالی پیش خودش می رود بلکه بتواند يك تصرفاتی کند و انتخابات را به اسم خودش بکند تا چه رسد رئیس معارف که آنجا میتواند هزار گونه اعمال نفوذ کند بعلاوه مراجعه به عمل کنید که در موقع انتخابات کلیه مأمورین دولت در حوزه انتخاباتی که مأموریت دارند هر کس بقدر قدرت خودش اعمال نفوذ میکنند نهایت بعضی موفق میشوند و بعضی نمیشوند و بالاخره کارها از مجرای عادی می افتد و بالاخره بنده هم عقیده ام این است که آقای دادگر مساعدت بفرمایند که این قضیه از مجلس بگذرد دادگر -- بنده مطابق ماده ۶۳ عرض دارم

(خنده نمایندگان)

بعضی از نمایندگان -- صدونه

دادگر -- بلی صدونه

رئیس -- بفرمائید.

دادگر -- يك مسئله در بین است و باید این موضوع طوری پیش بینی بشود که همه محروم نمانند. بنده يك مسئله طبیعی را بعرض رساندم و البته در مجلس شورای ملی هر کس باید بالصراحه عقیده خودش را بگوید بنده عرض کردم آن کسانی که مأموریت دارند اینها بشوند

و تمام خصیصه های بشر را دارا هستند حب و بغض و علاقه دارند و البته عقلاً بایستی طوری باشد که کسانی که مباشر آن کار بخصوص هستند بیشتر اظهار علاقمندی بکنند بیشتر از این عرضی ندارم

رئیس -- رأی میگیریم پیشنهاد آقای دادگر آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده قلیبی قیام نمودند)

رئیس -- تصویب نشد. پیشنهاد آقای فیروز آبادی

(بشرح ذیل قرائت شد)

نصراً ذیلرا بنده پیشنهاد میکنم:

اشخاصی که قبول نمایندگی مجلس شورای ملی را می نمایند اعم از این که قبلاً از وکالت استعفا بدهند یا در مقام وکالت باقی باشند. در دو سال مدت اجلاس مجلس از قبول هر گونه شغل دولتی وزارت و غیر آن ممنوع خواهند بود

فیروز آبادی -- يك پیشنهاد دیگری شده است که بنده با آن پیشنهاد موافقت میکنم

رئیس -- پیشنهاد دیگر

(اینطور خوانده شد)

امضاء کنندگان ذیل ماده الحاقیه را پیشنهاد میکنم: نا انقضاء هر دوره تقنینیه نمایندگان مجلس شورای ملی نمیتوانند هیچیک از خدمات دولتی را موظفاً قبول نمایند مگر اینکه سه ماه قبل از قبول خدمت از نمایندگی استعفا نموده باشند. بامداد -- سید یعقوب -- دکتر مصدق و جمعی دیگر

رئیس -- آقای دکتر مصدق

دکتر مصدق -- اگر چه بنده هیچوقت معتقد نیستم که قوانین به این ترتیب از مجلس بگذرد البته گذشتن قوانین محتاج بيك مطالعاتی است که بایستی کاملاً آن مطالعات بعمل بیاید ولی امروز که این ماده واحده با قید دو فوریت از مجلس گذشت بنده و آقایان محترم

امضاء کنندگان ماده الحاقیه اینطور تصور کردیم که باید دو جارا جلو گیری کرد یکی خارج از مجلس و یکی هم داخل در مجلس اشخاصی که خارج از مجلس هستند دو قسمت هستند یکی اشخاصی هستند که سوابق اداری دارند و یکی هم اشخاصی هستند که سوابق اداری ندارند آنها را که سوابق اداری ندارند نگاه میکنند که اگر بخوانند وزیر بشوند بچه شکل باید وزیر شد زیرا اگر کسی بخواند وزیر شود باید درجات قانون استخدام را حقیقتاً طی کرده باشد و البته کسی که درجه اول قانون استخدام را طی نکرده باشد نمیشود گفت درجه ۹ قانون استخدام را خیلی خوب میداند بالاخره يك اشخاصی که این سوابق اداری را ندارند سعی میکنند که حتماً بهر وسیله که هست انتخاب شوند و آنوقت وارد مجلس که شدند بهر ترتیبی که هست بروند وزیر بشوند اینها يك گروه از اشخاصی هستند که همیشه سعی میکنند و انتخابات را از حالت طبیعی خودش خارج میکنند بگردد هم کسانی هستند که در جات قانون استخدام را کاملاً دیده اند اینها هم همیشه سعی میکنند که جریبان انتخابات را از محور خودش خارج کنند که وارد مجلس شوند آنوقت وارد مجلس که شدند باید دانست که همیشه اکثریتهای مجلس متزلزل است برای اینکه چند نفر در مجلس پیدا میشوند که میخواهند وزیر بشوند و اینها حق القوه نمیکند دارند که يك کابینه سرکارش باشد ما می بینیم که مملکت انگلستان که در سیاست و در طرز تشکیلات اداری بهترین ممالک است خویش بواسطه دوام وزرایش است که کارهای ناتمام خود را تمام میکنند ولی اگر يك وزیری دو ماه سه ماه سرکار بود و رفت وزیر دیگری که آمد کارهای او را به اتمام نمیرساند و همین طور کارها ناتمام میماند پس بنا بر این ما باید يك کاری کنیم که مجلس شورای ملی يك صورتی پیدا کند که اولاً اکثریت در مجلس ثابت باشد وقتی که اکثریت در مجلس ثابت شد و دولت هم در خارج مجلس ثابت شد یعنی بواسطه تقاضای بعضی اشخاص که در مجلس هستند دولت همیشه متزلزل نباشد و بتواند کار بکند این است که آقایان امضاء کنندگان

آوردند توی این مجلس و آن فکر بالاخره بقدری افراط و تفریط در اطرافش شده که اصل موضوع از بین رفته است بنده تصور میکنم که آقای دکتر مصدق که چندان موافق با منظور اولیه نبوده اند میخواهند به این وسیله آن فکر را از بین ببرند .

بعضی از نمایندگان با همه - اینطور نیست ،

شیروانی - آقا اجازه بدهید عرض میکنم که این مملکت تابع افراط و تفریط است ما يك طرح ساده پیشنهاد کردیم حالا دارد خراب میشود بنده دلم برای فکر خودم میسوزد که دارد خراب میشود . . .

(همه - بین نمایندگان - صدای زنگ رئیس)

آیه الله زاده خراسانی - اکثریت منطبق است .

شیروانی - آقا اجازه بدهید بنده حرفم را بزنم چه حقی دارید توی نطق من حرف میزنید

کازرونی - جلو احساسات را نمیشود گرفت .

شیروانی - این احساسات خشک است . .

کازرونی - ترش میکنیم

شیروانی - (بطور آهسته خطاب با آقای رئیس)

ملاحظه بفرمائید آقای کازرونی توهین میکنند .

رئیس - (خطاب با آقای کازرونی) یکقدری در الفاظی که

استعمال میکنید ملاحظه بفرمائید .

شیروانی - بنده این پیشنهاد آقای دکتر مصدق را برخلاف اصول حکومت ملی میدانم و پیشنهاد ایشان بدون مطالعه نوشته شده است . زیرا ایشان اصل سی و دوم قانون اساسی را ملاحظه نفرموده اند مینویسد :

چنانچه یکی از وکلا در ادارات دولتی موظفاً مستخدم بشود از عضویت مجلس منفصل میشود و مجدداً عضویت او در مجلس موقوف باستعفای از شغل دولتی و انتخاب از طرف ملت خواهد بود وقتی که قانون اساسی اجازه داده که وکیل در ادارات دولتی موظفاً مستخدم شود آقا میخواهند برخلاف قانون اساسی این حق را از او سلب کنند

کازرونی - اینطور نیست

شیروانی - اجازه بدهید آقای کازرونی شما که در تمام علوم اولین و آخرین متخصص هستید بنده عرض میکنم که این مسئله بر خلاف نص صریح قانون اساسی است برای اینکه قانون اساسی اجازه داده است و شما دارید آن را نقض میکنید دیگر اینکه حضرتعالی را شنیده ایم حقوق تحصیل فرموده اید و يك مدتی در اروپا به تحصیلات عالی پرداخته اید بنده میخواهم به بینم در کجای دنیا يك پارلمان وجود دارد که يك همچو قانونی درش معمول باشد ؟ اگر آقای دکتر مصدق که يك دوره حقوق را تکمیل فرموده اند يك همچو قانونی را در يك نقطه دنیا به بنده نشان دادند بنده ملتزم میشوم که به این ماده رأی بدهم . این اولین ماده است که برخلاف حکومت ملی در مجلس پیشنهاد میشود . حالا آقای کازرونی هم احساسات بخرج میدهند بدهند . فلسفه حکومت ملی این است که بالاخره آراء ملت جمع شود و يك مجلسی را تشکیل بدهد و از میان آن مجلس يك حکومتی تشکیل شود که نماینده حقیقی ملت باشد یعنی ملت باو رأی داده باشد حالا آقای دکتر مصدق میخواهند این حکومت ملی را يك حکومت خارج از مجلسی درست کنند یعنی يك مجلسی میخواهند درست کنند که فقط قانون وضع کنند حکومت هم در خارج تشکیل شود . بنده تصور میکنم که اصل قانون اساسی فلسفه دارد . مجلس شورای ملی نماینده ملت است دولتی هم که از مجلس شورای ملی انتخاب میشود میتواند نماینده ملت باشد اینجا يك صحبتی فرمودند آقای دکتر مصدق که در یکی از ممالک يك چنین ترتیبی هست در صورتیکه در همان مملکت بنده سراغ دارم که وکیل پس از آنکه دوره وکالتش خاتمه پیدا کرد سندلیش محفوظ است دوباره میاید و کرسدیش را میگیرد فلسفه حکومت ملی این است که يك دولتی که از خارج که بشما معرفی میشود رأی اعتماد بان دولت بدهید وقتی شما میتوانند علاقه بیک حکومتی داشته باشید که از

تیب شما و از فرا کسیون شما انتخاب شود و به او رأی اعتماد بدهید حکومتی که در خارج انتخاب میشود این حکومت ملی نیست . يك نفر وکیل هم وقتی که از وکالت استعفا داد این بکنفر از افراد عادی این مملکت است چرا باید از يك حقوقی محروم باشد ؟ بنده نمیدانم آقای دکتر مصدق قضیه را بچه طریق حل کرده اند که بکنفر وکیل پس از استعفاء از وکالت حق نداشته باشد وزیر شود ؟ بشر آزاد است امروز که از این شغل استعفا داد میخواهد بروود عطار بشود چون وکیل شده حتماً باید از يك حقوقی محروم باشد ؟ بنده در دوره پنجم يك وکیل را سراغ دارم که می گفت آقا هروقت داخل در این محوطه می شوم وحشت میکنم ب این وضعیت و این اختلافاتی که در کار است نمیتوانم تحمل کنم بالاخره در اواسط کار استعفا داد و رفت سرکار خودش . حالا شما میفرمائید بعد از این که استعفا داد نمیتواند عضو يك اداره بشود یا وزیر شود ؟ امروز که استعفا ازاد است دیگر سه ماه یعنی چه ؟ این سه ماه جزو عمرش نیست ؟ بنده نمیدانم این شخص وقتی استعفا کرد و رفت دیگر چه تفاوتی با سایر مردم دارد خوب بود آقای دکتر مصدق میفرمودند که چه تفاوتی دارد وقتی استعفا داد فردایش میخواهد برود دکان بزازی باز کند یا اینکه خیر لیاقت دارد و میخواهد میخواهد وزیر نشود این قانون غیر عملی است و غلط است و قانون غلط اجرا نمی شود .

رئیس - آقای دکتر مصدق

دکتر مصدق - چون آقای شیروانی فرمودند که این ماده مخالف قانون اساسی است خواستم عرض کنم کاملاً با اصل سی و دوم قانون مطابقت دارد و مخصوصاً نظریات حضرت آقای رئیس هم جلب شد بهیچوجه مخالفت ندارد و اینکه قانون اساسی میگوید که چنانچه یکی از وکلا در ادارات دولتی موظفاً مستخدم بشود از عضویت مجلس منفصل میشود . ما نگفتیم که نمیشود این مسلم است ما گفتیم اگر وکیل خواست برود وزیر شود یا رئیس

محترم و بنده صلاح دانستیم که این پیشنهاد را تقدیم کنیم والته ما نخواستیم که بکلی اشخاص را محروم کنیم و در آنجا قید شده است که سه ماه قبل از اینکه انتخاب شوند استعفا نیاوند برای اینکه اگر کسی واقعاً میخواهد وزیر شود وقتی که سه ماه قبل استعفا داد و رفت در خانه اش نشست کسی دیگر نمیگوید که بواسطه نفوذ وکالت بوزارت رسیده است زیرا يك کسی است که خانه نشین است بواسطه اخلاق و معلوماتی که دارد دولت او را دعوت میکند که بیاید وزارت کند در این صورت بهیچوجه اعمال نفوذی نشده است در آنجائی هم که گفتیم موظفاً نمیتواند برای این است که قضیه راه استخدام دولتی برایش مسدود نباشد و برای این است که اگر يك کسی آمد و گفت خیر من در مجلس شورای ملی هستم و سیصد تومان حقوق میگیرم نمیتوانم بمملکت خدمت کنم و باید بروم در خارج و يك کاری را بجای قبول کنم تا بتوانم بمملکت خدمت کنم باز هم بتواند برود وزیر شود بدون اینکه حقوق بگیرد و البته آن کسی که بدون حقوق میرود و شغل وزارت را برای خدمت بمملکت قبول میکند مانع این اشخاص هم نشده ایم و مانع آن اشخاص هم نشده ایم که سه ماه قبل در خانه شام نشسته اند بنا بر این بنده استدعا میکنم که آقایان نمایندگان محترم توجه بفرمایند که این ماده تصویب شود بلکه انشاء الله بحال ما يك اکثریت نامی پیدا کند و دولتهای ما هم مترازل نباشند

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده عرضی ندارم .

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - بنده تعجب میکنم که امروز مجلس بچه صورتی دارد می افتد این مملکت همیشه کار هایش در نتیجه افراط و تفریط خراب میشود امروز هم یکی از آن روزها است این فکری بود که از روی يك عقیده ساده هفتاد نفر هم امضا کرده اند و

فلان اداره بشود تا زمانیکه وکیل است نتواند برود حالا اگر خواست برود باز هم مختار است منتها سه ماه قبل باید استعفا بدهد یا اینکه حقوق بگیرد جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس -- رأی میگیریم باین پیشنهاد آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد . پیشنهاد دیگر .

(اشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم ملائین و منسوبان آنها تا بکدرجه در حوزه که ملک دارند اضافه شود .

احتشام زاده

رئیس -- آقای احتشام زاده

احتشام زاده - با تقدیم این طرح و تصویب موادی که قبلاً تقدیم و تصویب شده بنده اینطور احساس می کنم که مجلس شورای ملی در نظر دارد که انتخابات به رأی حقیقی ملت تمام شود البته مجلس شورای ملی صلاح دانسته است که از هر گونه نفوذی جلوگیری کند و هم موافقم ولی يك نفوذی که بعقیده بنده بیش از سایر نفوذها مؤثر است نفوذ مالکیت است که البته نفوذ هم که رعایای آن سواد را سوق میدهند بطرف انتخابات و بر خلاف میل آنها يك آرائی را بهشان تحمیل میکنند بنده عقیده ام این است که از این نفوذ هم باید جلوگیری شود تا بتوانیم مطمئن شویم که انتخابات کاملاً به رأی حقیقی ملت است . یکی از آقایان نمایندگان در موقعی که این طرح مطرح بود اظهار کرد که رعیت مال مالک است بنده عرض میکنم که اشتباه کرده اند رعیت مال مالک نیست بلکه همان رعیت در حقوق با مالک مساوی است و از نقطه نظر اینکه آنها طبقه رنجبر هستند و تولید ثروت می کنند باید گفت ترجیح هم دارند مخصوصاً با تصویب این طرح و مواد الحاقیه که تصویب شده میدان هم برای اعمال نفوذ

ملائین خالی شده است برای اینکه تمام اشخاصی که میتوانسته اند دست و پائی بکنند و اعمال نفوذی بکنند ممنوع شده اند آنوقت این طبقه ملائین که اختیار رعیت دست آنها است بکدرجه آرائی مینویسند و میدهند بدست رعیتهای خودشان و بهر طرف که بخواهند آنها را سوق میدهند بنابراین بنده این پیشنهاد را کردم که ملائین و منسوبان آنها تا بکدرجه یعنی پسرشان برادرشان اینها هم در حوزه انتخابیه خودشان از حق انتخاب شدن محروم باشند و بعقیده بنده این بکلی جلوگیری از نفوذ ملائین میکند و انتخابات مطابق رأی حقیقی ملت تمام میشود

رئیس -- آقای حاج آقا رضا

حاج آقا رضا رفیع - بنده گمان میکنم که خود نماینده محترم هم این پیشنهاد را برای شوخی و مزاح کرده باشند . برای اینکه تنها چیزی که مملکت ایران را راه میبرد همان رعیت و مالک است و تنها اشخاصی که باین مملکت خدمت میکنند همان اشخاص با شرف هستند که با کد بيمين زندگانی میکنند و این پیشنهاد برای وقتی خوبست که يك اکثریتی موافق باین اصل باشند و بالاخره اصل تعريف مالک این است که بکدمه را بکار و امیدارد آقا که يك همچو پیشنهادی را میفرمایند بنده خواهش میکنم که زحمات آن زارعین را اقبل کنند آنوقت ما این حق را بهشان میدهم بالاخره رعایا بمیل خودشان از روی کمال رغبت بمالکین خودشان رای می دهند بنده استدعا میکنم که آقا خودشان این پیشنهاد را پس بگیرند

رئیس -- رای میگیریم به پیشنهاد آقای احتشام زاده

آقایان موافقین قیام فرمایند

(کسی قیام نکرد)

رئیس -- تصویب نشد

(پیشنهاد دیگر بشرح ذیل قرائت شد)

تبصره الحاقیه - رؤسای بلديه ها تا زمانی که قانون

انجمن های بلديه از مجلس نگذشته است در محل خودشان از انتخاب شدن محروم هستند

روحی

بعضی از نمایندگان - این نظر تأمین شده است

روحی - بنده این پیشنهاد را که عرض کردم برای تذکرات حالا آقایان میفرمایند این هم تأمین شده مسترد می کنم

رئیس -- آقای بهبهانی پیشنهاد ختم جلسه کرده اند .

عراقی - بنده مخالفم

رئیس -- آقای بهبهانی

بهبهانی - بنده تصور می کنم که يك حال غریبی در آقایان پیدا شده است که کم کم داریم رویشوخی میرویم در ترتیب قانون گذاری بکفوری باید حواس شخص از بعضی خیالات و نظریات خالی باشد امروز يك قانونی در مجلس آمده که گمان می کنم برای آتیه ما نافع باشد حالا يك پیشنهاد هائی میشود که شاید يك نظریات خصوصی و غیر عادی درش باشد لهذا

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

است که بنده پیشنهاد میکنم جلسه ختم شود و رأی در ماده را برای جلسه آتیه بگذاریم .

رئیس -- آقای دشتی

دشتی - بنده با ختم جلسه مخالفم و عقیده ام این است که يك کاری را که قریب به اتمام است بخواهیم تا اتمام بگذاریم این خوش نمایند است بنا بر این اگر چنانچه یکی از آقایان هم حاضر نباشند مانعی ندارد که اجازه داده شود سایر پیشنهادها هم خوانده شود و تکلیف این لایحه معلوم شود

رئیس -- عده برای رأی گرفتن کافی نیست . آقای

حاج آقا رضا رفیع

حاج آقا رضا رفیع - حالا که عده برای رأی گرفتن کافی نیست خواست پیشنهادها قرائت شود بلکه آقایان موافقت بفرمایند و پیشنهادات خودشان را پس بگیرند و رأی قطعی داده شود

رئیس -- در هر صورت اگر پیشنهادات را هم پس بگیرند باید يك رأی قطعی داده شود لهذا میباید برای جلسه آتیه جلسه آتیه روز سه شنبه